

НЕМА ТАКОЇ ПОДИ В ЖИТТІ, ПРО ЯКУ НЕ МОЖНА Б РОЗКАЗАТИ ЦКАВО І ПОПУЛЯРНО.

ЛІТЕРАТУРНА СТОРІНКА

В РОБІТНИЧІЙ ЛІТЕРАТУРІ ВІДБІВАЄТЬСЯ ЖИТТЯ І БОРЬБА ПРАЦЮЮЧОЇ КЛАСИ.

У ПОПА

(Уривок з оповідання “Чорногора Говорить”.)

Весільна дружина різнокольоровим квітком розсипалася на цвинтарі біля церкви.

Втихав гамір, тамувалися розбурхані пристрасі.

Старий Лєсо, підіраючись на гостро закованій, мосняковий келиф, шов статочно на поївство.

Він один з цілої громади був тверезий, бо був зачитаний та й треба було комусь тверезому говорити з егомостем.

Одний обережно фіртку й приймавав до кухні.

— Славайсу... — до служниці

— Наріжи, замінотли великі сині оці! й блиснули білі зуби.

— Егомость дома? — питає на пошпекі.

— Анік дома, — і знову блиснуло намисто білих зубів з калінового, усміхненого рота.

Лєсо клав в кут кедифа, а на його крисаню, порядкував хустку, перевязану на шиї та й ішов до поков.

Перед порогом станув, заглянув обережно через напіввідкриті двері до черединої потім вже смилнише вийшов до покою.

А служниця вже знала в чому річ, бо ще вчера чула в кухні, де обговорювалися з ігомостем всі парафіяльні справи.

І тепер вона сарнію кинулась на двір, злотіла фаруками, що були по літках, зітнула мерщій на найвищу вершину, витягла шию як сполохана птиця, а широко одкриті, палаючі очі та хвилюючі груди, що обдукали раз-у-раз торкали сорочку, свідчили за те, що ведикою цікавстю і гарячим бажанням було те, що робилося біля церкви.

— Що скажете? — питає егомость спокійно, ніби він зівсім не знає, чого той прийшов.

— Та прийшов-сми, егомосту, сказати вам, що ми вже прийшли, що готові.

— Ага, ви вже готові, але я ще не готовий.

— Нічо, нічо, егомосту, підждімо.

— Як ви підждідете, то й я можу.

— Це шоб як?

— Ви, Лєсо, що? Дитинство? Не знаєте, що пидждітисен, як весільня справляється?

— Та я, егомосту, знаю й прийшов просити вас. Ви ж знаєте, що тепер тісно за грейшпр Нібито й се є і те є, а

за грейшпр дуже скрутно. Нахав на віс боки в борг на це весілья. Тому, хочю просити вашої ласки, аби тимчасом взяли тепер десятку, а за решту, аби відждали до ярмарку.

— Та що ви? Такі багачі, а я маю ждати?

— Та які там, егомосту, багачі? Нехай бог боронить від таких багачів.

А що його дядя багач, то мені з того зовсім не теплю.

Витягав з чєреса паперову десятку і мив у пальцях.

— Ні, я так не можу. Як покладаєте тут п'ядесятку, то пидду.

— Ов, егомосту, та я не хочю з вами торгуватися як на торговиці, Параска в мене одна та й розумівнаю.

— Оце й, Лєсо, є, що одна, то треба, шоб було по-божю, та й по-людськи. Це така справа, шоб по судах нема мені як тигатись.

— Анік, егомосту, анік, та я так і хочу, аби по-божю і по-людськи. Як же тепер буде?

— Так, як кажу.

— То маю чесних газдів завернути від церкви?

— Як хочете.

А я вас прошу, егомосту, не робить мені такої фінгузи на старі літа. А би вам не було маркотню, то я завтра вам приведу річну телішню.

А тепер майте милість і беріть десятку, бо мені лише ме лупитися перед моїми гістьми.

А телішню завтра сам набізно прижену, то вам так і стинно кажу, як би її мали у своїй пазузі.

Клав поміту десятку на стіл і дивився в егомостеве обличчя, як, голодна собака на шматок хліба в руці.

Егомость якийсь час надумувався, а потім сгинув байдуке по десятку, взяв її двома пальцями і як пусу дрібно ховав в кишені від камізоли.

Лєсо дивився на цю невеличку засмалцьовану кишеню мов на якусь прірву і міркував.

— Коли б був тою малою кишеню, не журився би сьогодні. Туди за весь час уже дохв капнуло людської кервані, он капнуло.

Я зараз, бовкнув егомость.

А Лєсо підтонцем на пальцях, шоб виходив з поков. Хватав скорю кедифа та крисаню,

клав похапцем крисаню на голову задом наперед, і біг до церкви.

— А що, а як? — питали цикаві гості.

— Зараз прийду, говорив шівголосом, немов боявся, шоб хто не підслушав.

Зараз прийду, зараз прийду, — шептало жіноцтво.

А цей шепіт підхопив вітер

і кинув на гори, і всі вони, насторожено глигнули вниз і бачили, як дружки подрапали наскоро на молодій гуглю та чільці, як мацали, чи держаться колця привязані до її рушпіволосом.

Немов боявся, шоб хто не підслушав, між воринями до церкви, як схилив голову в бокових малях церковних дверях, і як пото дебела постать пірнула у божому храмі.

М. Козоріс.

БРАТИ

(Уривок з казки Наталії Кобринської.)

Бубусь-німа тратила свою силу і мусіла відходити.

А коли знов вертала, то спішно їй було обдути землю білими пеленами і виготити з завданых ір ран.

Але ті рани все ще дерались і бризкали свіжою кров'ю. Здалека вже чула гук гармат і свист самострілів. Гуманність забркутовала, зішла з поверхні землі, лишалась лиш одна брутальна сила і її залізні права.

Стуманлий, жовірін не володів уже своїм розумом. З замерлим серцем продирався через гущу колочних дров, затревожлив димів і граду куль.

Збожеволілі коні волочили своїх неживих панів.

Смерть покотом звалювала маси людей.

На кожнім доступі життя змагалось з смертю.

Всюди смертельне хрюпіння, крик, рев роздирав небеса.

Пекельний вогонь від кількох днів не переставав шіп на хвилину. Люди кидалися на себе, як дикі звірі.

І за лісу біг молодий стрілець з піднесеним вогру багнетом. Біг перед себе як опутаний, лєтв без пам'яті, нічого не видав, не чув.

Спішний на все, що його окружало, глухий на смертельні зойки товаришів, — іа-іх крики і благання о ритунок.

Одне лиш знав, що мусить пробити груди і витонити кров мовозцеви, шоб так само біг проти нього.

Зривнявся — станулі — і змірявся очима.

— Брате! — вирвалося з груди у чужім мундурі.

— Брате! — крикнув страдць і витягнув багнет ітпани ім з рук і оба широко обіймалися.

Умить вибігло довод других, з двох ворожих собі таборів, і обох на місці трупом поклали.

Впали, як зламане вогниво. Змертво тіло, — поблділи лиця, зашклялися очі, алр на їх чолі все ще якби снувалась думка, а отворені очі якби питали: “Чому так сталося? Як тому привина? Що пхнуло брата на брата? Хто їх на себе наслав? Аю їх розділив і нашо студече залозо роздерло їх серця?”

Тяжка руйна мимовишті затякла була на їх життя, на їх душах — на душі цілого їх народу. Минувність, яка казала їм забути про те, що було, не бути собою, не мати надії на щастивішу долю. Невольно надознала тяжкі на них кайдани — окружила тяжкими ланцюхами і відтіла від цілого світа. За кожне живіше порушення, за кожний стогін тісніше затискала кайдани неволі.

Замкненим у тісних межах не вільно було виглядати на ширшу арену світа, тому то і той світ забув про замйравочі в кайданах мільйони, що надармо видирались на волю.

Товаришу Робітнику! Не забувай, що твоя одинока газета в Канаді — “Українські Робітничі Вісті” — видається лише за твої гроші і інших таких самих, як ти. Памятай, що твоя газета від нікого не надіється помочі, лише від тебе. Тому присилай передплату і скільки зможеш на пресовий фонд, а цим сповниш свій найголовніший обов'язок!

ЯШКА НЕДОРИКА -- БУНТІВНИК.

О восьмій годині ранку тур і справді був би бог, я сплів би китливий земський віз з куче-рем-жандарем підібрав під виліз би на небо, перевернув би давніцею тіло семинариста всі горішні свитлиці і, стєрв я Єркі. Юрба семинариств мовчки ступала за брудною й да, що відродив колись багаскривавеною труною. Ніхто з них не хвилювався, ніхто ні чоК Яра, відродити й нашого про що не розпитував всі ніби давно вже чекали такоїб кінця.

Гучний галас серед сєлян і Рєктор, що до нього вже давнікі виклики розчарованих печі посилали, рішуче відмовився рекупек сплинула Яшкову про вийти до небажника, пославився на хворобу. Підчас читання Горошовик і собі втрутився, протоколу з начальства був Схвилюваному промовцєві він тільки один инспектор. — глэд-сказав, правда, без гниву, по кой та плішаний ероманах, добром: “Ви, господаи ступі. Коли жалібна процесія па-деніт, нашот бога... того... обєблизилася до поліційного у-режніи! Говорити треба як частку, біля труни залишилися полагается, а не як сщїстє!”

Яшка не звернула уваги. Виш самі тільки бунтівники — дру-Яшка не звернула уваги. Виш самі тільки бунтівники — дру-

Крім нег плакала ще якась дівчина у форменому гимназі-іоному вбрані. Тє ж ніхто не знав.

У частку здоровенний сво-усий лікар з червоною апо-плексиною шиєю ще раз об-плєксивно на зрєдечє Єркіне обличчя, записав щось у блок-нота і пробурмотів “ач як йо-то розвернуло” — наказав вєзти на хоєрну дїлїцію.

Дорогою від поліції юрба знову збільшилась. За труною йшли вже не тільки семинари-сти; до них приєдналися пере-купки, сєдїни, старці та кілька пидвижків. За процесією йшли мер значить без покаєння, з двоє мовчазних городоників, двинїши сплїтнувши!

Закопали Єрку мовчки і по-квадино.

А коли над труною вироста-могила, на сєдїно зароду те-диряпався Яшка-Недоріка, змін кашкетка і обдїнився на семинариствєт гєрїям та мо-гутнім поглядом.

— Братї, — сказав Яшка та сплїнив, — ненажерлива ма-духа-земля — оце прийняла в свою утробу нашого Єрку, на-шого любого сплїви; баламу-кидали подарунками і з шанобою відіслали до-дому. Колись Захїд, розбудив Японію, і як вона, тоді віддячила Заходові, так само Китай віддячив тепер Японії. Величєський умєнь подякував Японї за велику допомогу і викну-хув і гєт з усім її збїжжєм. Захїдні народи тільки сміялися. Весєлкові мрії Японї домер-хли. Вона розлютилає. Китай гдузував з неї. Кров і меч Самураїв захвилювалиє, і Японія необачно розпочала війну. Це траявляє 1952 року, і протягом семи кривавих мїсїач Манджурїя, Корея та Формоза відійшли від неї, і вона, збанкрутувавши, відсунулась назад, шоб знову захизатись на своїх малєньких, тісних островах. Японія айшла з світового кону. Після цього вона присвятїла себе мїстєтву, і страшенно захопила світ своїми надзвичай-ними й прекрасними витворами.

Вєспєрєч сподіванням, Китай не вивїз во-іюничности. Він не мав виполєновських мрії, бо Китай страшний не воїною, а Комерціє. Було очевїдно, що справжньою небезпєкє не прїдуєкали. Китай провадїв свою машїну цивїлізацію. Замїєць постійної численної армії, кїтїайї утворїли незрівняно численнїшу й чу-довою мїлїцію. Кїтїайська фєнєля була така ма-ла, що з неї гдузував увєсь світ, але кїтїайї й не намагалиє збїльшїти флєту. У влєкчужоземїї порти ніколи не заходили вїєськовї судна.

Підчас трєсу у Яшки знаїшлися та сконфїскували старєнку по-ту з баламут. Коли-б, братїя,

Собака і є, — казала дру-сти; до них приєднались пере-купки, сєдїни, старці та кілька пидвижків. За процесією йшли мер значить без покаєння, з двоє мовчазних городоників, двинїши сплїтнувши!

Трєтї баба, як видїо з жа-дїстївїшїх, уважно хрєстїлася і приказувала:

— Спаси, господаи, дїшу во-вопрєставєного раба твоего Єгорї! Ої же й мучаєтєся те-дїдрїяпавє Яшка-Недорїка, пер його безтупна душєкїа!

За кілька днїв окологороди-Шємяка заарєштував Яшку-Недорїку, обвинувачуючи його в бунтївнїцтвї й непослухнїно-вїстї та непокорївостї до владї. Підчас трєсу у Яшки знаїшлися та сконфїскували старєнку по-ту з баламут. Коли-б, братїя,

справді був би бог, я сплів би драбину кращу за Яковлєву, я виліз би на небо, перевернув би всі горішні свитлиці і, стєрв я Єркі. Юрба семинариств мовчки ступала за брудною й да, що відродив колись багаскривавеною труною. Ніхто з них не хвилювався, ніхто ні чоК Яра, відродити й нашого про що не розпитував всі ніби давно вже чекали такоїб кінця.

Гучний галас серед сєлян і Рєктор, що до нього вже давнікі виклики розчарованих печі посилали, рішуче відмовився рекупек сплинула Яшкову про вийти до небажника, пославився на хворобу. Підчас читання Горошовик і собі втрутився, протоколу з начальства був Схвилюваному промовцєві він тільки один инспектор. — глэд-сказав, правда, без гниву, по кой та плішаний ероманах, добром: “Ви, господаи ступі. Коли жалібна процесія па-деніт, нашот бога... того... обєблизилася до поліційного у-режніи! Говорити треба як частку, біля труни залишилися полагается, а не як сщїстє!”

Яшка не звернула уваги. Виш самі тільки бунтівники — дру-Яшка не звернула уваги. Виш самі тільки бунтівники — дру-

Крім нег плакала ще якась дівчина у форменому гимназі-іоному вбрані. Тє ж ніхто не знав.

У частку здоровенний сво-усий лікар з червоною апо-плексиною шиєю ще раз об-плєксивно на зрєдечє Єркіне обличчя, записав щось у блок-нота і пробурмотів “ач як йо-то розвернуло” — наказав вєзти на хоєрну дїлїцію.

Дорогою від поліції юрба знову збільшилась. За труною йшли вже не тільки семинари-сти; до них приєднались пере-купки, сєдїни, старці та кілька пидвижків. За процесією йшли мер значить без покаєння, з двоє мовчазних городоників, двинїши сплїтнувши!

Закопали Єрку мовчки і по-квадино.

А коли над труною вироста-могила, на сєдїно зароду те-диряпався Яшка-Недорїка, змін кашкетка і обдїнився на семинариствєт гєрїям та мо-гутнім поглядом.

— Братї, — сказав Яшка та сплїнив, — ненажерлива ма-духа-земля — оце прийняла в свою утробу нашого Єрку, на-шого любого сплїви; баламу-кидали подарунками і з шанобою відіслали до-дому. Колись Захїд, розбудив Японію, і як вона, тоді віддячила Заходові, так само Китай віддячив тепер Японії. Величєський умєнь подякував Японї за велику допомогу і викну-хув і гєт з усім її збїжжєм. Захїдні народи тільки сміялися. Весєлкові мрії Японї домер-хли. Вона розлютилає. Китай гдузував з неї. Кров і меч Самураїв захвилювалиє, і Японія необачно розпочала війну. Це траявляє 1952 року, і протягом семи кривавих мїсїач Манджурїя, Корея та Формоза відійшли від неї, і вона, збанкрутувавши, відсунулась назад, шоб знову захизатись на своїх малєньких, тісних островах. Японія айшла з світового кону. Після цього вона присвятїла себе мїстєтву, і страшенно захопила світ своїми надзвичай-ними й прекрасними витворами.

Вєспєрєч сподіванням, Китай не вивїз во-іюничности. Він не мав виполєновських мрії, бо Китай страшний не воїною, а Комерціє. Було очевїдно, що справжньою небезпєкє не прїдуєкали. Китай провадїв свою машїну цивїлізацію. Замїєць постійної численної армії, кїтїайї утворїли незрівняно численнїшу й чу-довою мїлїцію. Кїтїайська фєнєля була така ма-ла, що з неї гдузував увєсь світ, але кїтїайї й не намагалиє збїльшїти флєту. У влєкчужоземїї порти ніколи не заходили вїєськовї судна.

Підчас трєсу у Яшки знаїшлися та сконфїскували старєнку по-ту з баламут. Коли-б, братїя,

Собака і є, — казала дру-сти; до них приєднались пере-купки, сєдїни, старці та кілька пидвижків. За процесією йшли мер значить без покаєння, з двоє мовчазних городоників, двинїши сплїтнувши!

Трєтї баба, як видїо з жа-дїстївїшїх, уважно хрєстїлася і приказувала:

— Спаси, господаи, дїшу во-вопрєставєного раба твоего Єгорї! Ої же й мучаєтєся те-дїдрїяпавє Яшка-Недорїка, пер його безтупна душєкїа!

За кілька днїв окологороди-Шємяка заарєштував Яшку-Недорїку, обвинувачуючи його в бунтївнїцтвї й непослухнїно-вїстї та непокорївостї до владї. Підчас трєсу у Яшки знаїшлися та сконфїскували старєнку по-ту з баламут. Коли-б, братїя,

Собака і є, — казала дру-сти; до них приєднались пере-купки, сєдїни, старці та кілька пидвижків. За процесією йшли мер значить без покаєння, з двоє мовчазних городоників, двинїши сплїтнувши!

Трєтї баба, як видїо з жа-дїстївїшїх, уважно хрєстїлася і приказувала:

— Спаси, господаи, дїшу во-вопрєставєного раба твоего Єгорї! Ої же й мучаєтєся те-дїдрїяпавє Яшка-Недорїка, пер його безтупна душєкїа!

За кілька днїв окологороди-Шємяка заарєштував Яшку-Недорїку, обвинувачуючи його в бунтївнїцтвї й непослухнїно-вїстї та непокорївостї до владї. Підчас трєсу у Яшки знаїшлися та сконфїскували старєнку по-ту з баламут. Коли-б, братїя,

Собака і є, — казала дру-сти; до них приєднались пере-купки, сєдїни, старці та кілька пидвижків. За процесією йшли мер значить без покаєння, з двоє мовчазних городоників, двинїши сплїтнувши!

Трєтї баба, як видїо з жа-дїстївїшїх, уважно хрєстїлася і приказувала:

— Спаси, господаи, дїшу во-вопрєставєного раба твоего Єгорї! Ої же й мучаєтєся те-дїдрїяпавє Яшка-Недорїка, пер його безтупна душєкїа!

За кілька днїв окологороди-Шємяка заарєштував Яшку-Недорїку, обвинувачуючи його в бунтївнїцтвї й непослухнїно-вїстї та непокорївостї до владї. Підчас трєсу у Яшки знаїшлися та сконфїскували старєнку по-ту з баламут. Коли-б, братїя,

Собака і є, — казала дру-сти; до них приєднались пере-купки, сєдїни, старці та кілька пидвижків. За процесією йшли мер значить без покаєння, з двоє мовчазних городоників, двинїши сплїтнувши!

Трєтї баба, як видїо з жа-дїстївїшїх, уважно хрєстїлася і приказувала:

— Спаси, господаи, дїшу во-вопрєставєного раба твоего Єгорї! Ої же й мучаєтєся те-дїдрїяпавє Яшка-Недорїка, пер його безтупна душєкїа!

За кілька днїв окологороди-Шємяка заарєштував Яшку-Недорїку, обвинувачуючи його в бунтївнїцтвї й непослухнїно-вїстї та непокорївостї до владї. Підчас трєсу у Яшки знаїшлися та сконфїскували старєнку по-ту з баламут. Коли-б, братїя,

Собака і є, — казала дру-сти; до них приєднались пере-купки, сєдїни, старці та кілька пидвижків. За процесією йшли мер значить без покаєння, з двоє мовчазних городоників, двинїши сплїтнувши!

Трєтї баба, як видїо з жа-дїстївїшїх, уважно хрєстїлася і приказувала:

— Спаси, господаи, дїшу во-вопрєставєного раба твоего Єгорї! Ої же й мучаєтєся те-дїдрїяпавє Яшка-Недорїка, пер його безтупна душєкїа!

За кілька днїв окологороди-Шємяка заарєштував Яшку-Недорїку, обвинувачуючи його в бунтївнїцтвї й непослухнїно-вїстї та непокорївостї до владї. Підчас трєсу у Яшки знаїшлися та сконфїскували старєнку по-ту з баламут. Коли-б, братїя,

Собака і є, — казала дру-сти; до них приєднались пере-купки, сєдїни, старці та кілька пидвижків. За процесією йшли мер значить без покаєння, з двоє мовчазних городоників, двинїши сплїтнувши!

Трєтї баба, як видїо з жа-дїстївїшїх, уважно хрєстїлася і приказувала:

— Спаси, господаи, дїшу во-вопрєставєного раба твоего Єгорї! Ої же й мучаєтєся те-дїдрїяпавє Яшка-Недорїка, пер його безтупна душєкїа!

За кілька днїв окологороди-Шємяка заарєштував Яшку-Недорїку, обвинувачуючи його в бунтївнїцтвї й непослухнїно-вїстї та непокорївостї до владї. Підчас трєсу у Яшки знаїшлися та сконфїскували старєнку по-ту з баламут. Коли-б, братїя,

Собака і є, — казала дру-сти; до них приєднались пере-купки, сєдїни, старці та кілька пидвижків. За процесією йшли мер значить без покаєння, з двоє мовчазних городоників, двинїши сплїтнувши!

Трєтї баба, як видїо з жа-дїстївїшїх, уважно хрєстїлася і приказувала:

розвиток революційних ідей в Росії”. Брошура ця була ма-до не єдина власність Яшки-Недорїка.

Глуци до “кордегарді”, Яшка прилюдно лаяв ректора, крив у бога, в святих, у церкву, а коли опинився перед полїцаїм-стером, плакую йому в обличчя і тим ще збільшив свою провину.

Вєс Яшїчїє майно (скринь-ка, три сорочкї, ладанка) пере-рїєшло до кухарї “Бахуса” на покриття боргів.

Владєнци, мїж іншїм, крїм мїдного хрєстїка — матерїно-го благословєння — було полїтїннїк грїєшї (50 копїлок)...